

Şehir-Üniversite İlişkisi: Bartın Üniversitesi'ne İlişkin Algı ve Beklentiler Şehir-Üniversite İlişkisi*

Town-Gown Relationships: Perceptions and Expectations about Bartın University Town-Gown Relationships*

Fatma ÜNAL, Sinem TARHAN, Eda ÇÜRÜKVELİOĞLU KÖKSAL

ÖZ

Üniversiteler, evrensel düzeyde bilimsel araştırma yapma, bilgi ve teknoloji üretme, toplumların gereksinim duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirme fonksiyonunu yerine getirerek içinde buldukları bölgenin ve şehrin sosyal, kültürel, ekonomik açıdan değişmesi ve dönüşmesine öncülük etme gibi özel bir sorumluluğa da sahiptir. Bir üniversitenin büyüüp gelişmesi, işlevlerini sağlıklı bir şekilde yerine getirmesine, içinde bulunduğu bölgeye ekonomik ve toplumsal katkı sağlamasına, toplumun desteğini almasına bağlıdır. Bu çalışmanın amacı, Bartın halkının 2019 yılında kuruluşunun 11. yılını kutlayan Bartın Üniversitesi'ni algılama ve değerlendirme biçimlerini ortaya koymak ve halkın üniversiteden beklentilerini belirlemektir. Karma araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmada ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenen 255 kişiye ulaşılmıştır. Araştırmanın verileri demografik bilgi formu, ölçek ve görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda, Bartın halkının üniversitenin düzenlediği etkinliklere az katıldığı ve bu etkinliklerden yeterince haberdar olmadığı, üniversitenin düzenlediği sosyo-kültürel etkinliklerin sosyal yaşamı zenginleştirdiği, üniversitenin gelişmesinin şehir içi ve dışı ulaşım imkânlarını artırdığı, öğrenci sayısındaki artışın esnafı olumlu yönde etkilendiği belirlenmiştir. Bunun yanında, üniversitede düzenlenen eğitim ve etkinliklerin halkın kişisel ve mesleki gelişmesine katkıda bulunduğu, etkinliklerin artırılmasının yararlı olacağı ve şehre yönelik araştırmaların yapılması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Üniversitenin hızlı gelişimini en güçlü yönü olarak belirten katılımcılar, üniversitenin iyileşmeye açık yönü olarak ise en başta akademik personelin nicelik olarak artırılması ve öğretim elemanı alımlarında liyakate daha da dikkat edilmesi gerektiği önerisini sunmuşlardır.

Anahtar Sözcükler: Üniversite, Bölgesel kalkınma, Topluma hizmet, Hayat boyu öğrenme

ABSTRACT

Universities have missions to conduct scientific research, produce information and technology, fulfill the function of qualified human

Ünal F., Tarhan S., & Çürükvelioğlu Köksal E., (2021). Şehir-üniversite ilişkisi: Bartın üniversitesi'ne ilişkin algı ve beklentiler şehir-üniversite ilişkisi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 11(1), 14-24. <https://doi.org/10.5961/jhes.2021.424>

*Bu çalışma, Bartın Üniversitesi tarafından BAP 2018-SOS-A-002 nolu proje kapsamında desteklenmiştir.

*This study was supported by Bartın University under the project number BAP 2018-SOS-A-002.

Fatma ÜNAL (✉)

ORCID ID: 0000-0003-1829-2999

Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye
Bartın Universty, Bartın, Turkey
drfatmaunal@gmail.com

Sinem TARHAN

ORCID ID: 0000-0001-7297-2499

Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye
Bartın Universty, Bartın, Turkey

Eda ÇÜRÜKVELİOĞLU KÖKSAL

ORCID ID: 0000-0002-0877-1083

Bartın Üniversitesi, Bartın, Türkiye
Bartın Universty, Bartın, Turkey

Geliş Tarihi/Received : 12.05.2020

Kabul Tarihi/Accepted : 04.01.2021

power needed by the societies at universal level, as well as to lead the transformation of the region and the city regarding social, cultural and economic perspective. The growth and development of universities and effective fulfillment of its functions is associated with the people's perception about universities' economic and social contributions to the society along with getting approval and support from them. Therefore, the purpose of this study is to examine the perceptions, evaluations and expectations of Bartın people towards Bartın University, which celebrated the 11th anniversary of the foundation in 2019. In the study, which used mixed research method, 255 people were reached by using criterion sampling method and the data were collected by demographic information form, scale and interview form. Findings revealed that Bartın people had little participation in the activities organized by the university and were not aware of these activities sufficiently. Findings also showed that socio-cultural activities organized by the university had enriched the social life, the development of the university had increased the possibilities of the transportation both in the city and intercity and the increase in the number of the students positively affected the tradespeople. Additionally, it was concluded that the trainings and activities organized in the university contributed to the personal and professional development of the society. Moreover, the activities should be increased and the city-oriented researches should be conducted. Participants, who stated the rapid development of the university as the most powerful aspect of the university, shared the suggestion that the academic staff should be increased in quantity and merit should be taken as the basis for the improvement.

Keywords: University, Regional development, Community service, Town-gown relationships, Lifelong learning

GİRİŞ

Bilimde, teknolojiye, sanatta, sporda, edebiyatta var olabilmeyenin kısacası çağdaş ve dünyaya yön veren bir toplum olabilmeyenin temel taşı eğitimidir. Eğitim düzeyinin artmasıyla, verimlilik arasında bağ kurulmakta, bireyin aldığı eğitim ölçüsünde yaşadığı topluma katkıda bulunduğu inanılmaktadır (Gönülaçar, 2014). Kuruluş amaçları ve hedef grup öğrencilerinin gelişim seyirleri dikkate alındığında; eğitim kurumlarının okuma-yazma öğretmek, bireylerin kendilerine yeter hâle gelmelerini sağlamak, bireyleri üst eğitim kurumuna ve hayata hazırlamak, meslek edindirmek gibi farklı görev ve hedefleri vardır. Üniversitelerin öğrencilerine yönelik sorumlulukları (mesleki bilgi ve beceri kazandırmak, kişisel gelişimlerini desteklemek vb.) olduğu kadar buldukları şehir ya da bölgenin ekonomik kalkınmasına, sosyal ve kültürel gelişimine hizmet etmek gibi ek görevleri de söz konusudur.

Bilgi toplumunda üniversiteler, hizmet sundukları insanların ve kurumların taleplerine göre kendilerini yenilemek durumundadır (Erdil, Pamukçu, Akçomak ve Erden, 2013). Hayat boyu öğrenme ve hayat boyu rehberlik kapsamında üniversiteler önlisans, lisans, yüksek lisans, doktora, sertifika ve kurs programları, seminer ve eğitimler, çocuk üniversiteleri, ikinci bahar üniversiteleri, teknokent, ar-ge merkezleri vb. ile farklı yaş ve meslek grubundaki insanlara hizmet sunmaktadır. Böylece üniversiteler meslek edinerek hayata hazırlanma yanında mesleği olan bireyleri de kendilerini mesleki ve kişisel anlamda geliştirmeleri, yaratıcılıklarını ve girişimciliklerini ortaya koymaları konusunda desteklemektedir.

Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'ndan itibaren eğitim, kalkınma için kullanılan sosyal politika araçlarından ve kamusal/toplumsal hizmetlerden biri olarak tanımlanmıştır (Küçükler, 2008). Üniversiteler akademik, idari personeli ve öğrenci mevcutları ile buldukları şehrin sosyal, ekonomik ve kültürel dokusunu etkilemektedir. Ayrıca disiplinler arasındaki sınırların ortadan kalkmaya başlaması ve rekabet, üniversiteleri eğitim ve araştırma alanlarında yenilenmeye zorlamaktadır (Altbach, Reisberg

ve Rumbey, 2009). Francis Bacon'a göre; bilimi üreticilerin bakışıyla harmanlayan bilim insanları, bilimin gelişmesine daha çok katkıda bulunurlar (akt., Erdil vd. 2013). Üniversiteler yeni bilgi ve fikirlerin kaynağı olarak düşünüldüğü andan itibaren, bilgiyi üreten öğretim üyelerine ve üniversitedeki araştırmaya dayalı teknolojilere doğrudan erişim, sanayi kuruluşları açısından stratejik önem taşımaya başlamıştır (Schartinger, Schibany ve Gassler 2001).

Üniversiteler görev ve hedeflerini bilim, teknoloji ve yenilik yaratma kavramları üzerinden sorgulayarak yeniden inşa etmek durumundadırlar. 'Küreselleşme ve bilgi ekonomileri' (OECD, 2007; OECD, 2017) arasındaki ilişki, üniversitelerin sadece eğitim kurumu bünyesinde işlevde bulunan kendi içine kapalı yalıtılmış mekânlar olmak yerine, buldukları şehir, bölge ve ülke kalkınmasında yaratıcı ve üretici roller oynayan açık kurumlar olarak tanımlanması yönünde etkide bulunmaktadır. Bölgesel düzeyde yenilik yaratma süreci temel olarak ekonomik gelişme yönelimlidir (OECD, 2007). Bu yönüyle üniversitelerin bölgesel ekonomik gelişmeyi destekleyici rolleri vurgulanmaktadır (Goldstein ve Renault, 2004; Ruten ve Boekema, 2009; Goldstein, 2008, 2009), öğretimin yanı sıra buldukları şehrin ve bölgenin ihtiyaçlarına karşılık verecek biçimde araştırma yapan kurumlar olarak rol oynamaları (Brockliss, 2000; Hall, 2007) üzerinde önemle durulmaktadır.

Küreselleşme rekabeti giderek artırmakta, üniversiteler sadece ulusal düzeyde değil uluslararası düzeyde de diğer üniversitelerle yarışır hâle gelmektedirler. Bu durum üniversitelerin kurumsal performanslarını artırmada önemli bir baskı unsuru oluşturmakta, üniversiteleri amaç, yapı, süreç ve çıktıları açısından kendilerini gözden geçirmeye zorlamaktadır (Popli, 2005). Bunun yanında bilgiye dayalı temel fonksiyonlarının gittikçe önem kazanması ve ulusal inovasyon sisteminin önemli bir parçası olmaları nedeniyle üniversiteler geleceğin sanayisi için vazgeçilmez kurumlardan biri hâline gelecektir (Erdil vd., 2013).

Yükseköğretim kurumları, bölgesel ekonomik planların geliştirilmesi ve uygulanması sürecinde kamu ve özel işbirliklerinin

sağlanmasında lider rolü üstlenmektedirler. Yükseköğretim kurumları; işverenler, şehir planlamacıları, işgücü planlamacıları, danışmanlar, teknoloji dönüştürücüleri ve teknoloji geliştiriciler yoluyla bölgesel ekonomik gelişimi desteklemektedirler (Porter, 2007, 43-44).

Üniversite-şehir ilişkisi; üniversite ve şehirlerin karşılıklı olarak birbirlerine yaptıkları olumlu ve güçlendirici sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi yöndeki bilgi aktarımını ve işbirliğini içermektedir. Üniversitelerin buldukları şehrin yapısına tek taraflı bilgi aktarımı ve proje üretme deneyimleri yerine şehrin ihtiyaçları ile şehrin kültürel, ekonomik ve sosyal varlıklarını dikkate alarak şehir ve bölge kalkınması ve gelişimine yönelik bilgi ve teknoloji tabanlı araştırmalarla katkı sunması beklenmektedir. Şehir ve üniversite arası yaratıcı ilişkilerin geliştirilmesinde; şehir ve üniversite yönetimlerinin, şehrin ekonomisi ve sosyo-kültürel yapısında etkili yerel aktörlerin, şehre yönelik karar alma mekanizmalarında bulunan dinamiklerin etkisi büyüktür. Türkiye'deki üniversite-şehir ilişkisinin, sınırlı düzeyde geliştiği görülmektedir. Bunun olası sebeplerinden bazıları şunlardır: üniversitelerin çevre ile olan ilişkilere yeterince önem vermeleri, yeterli nitelik ve sayıda öğretim elemanının bulunmaması, üniversitelerin kuruluşunda yeterli desteğin alınmaması ve bunun yöneticilerde küskünlüklere yol açması, üniversitelerin kültürel bozulmaya yol açtığı şeklideki algılardır (Gürkaymak ve Kasımoğlu, 2004; Temel ve Şeker, 2017). Bununla birlikte şehirde yaşayanların, şehir ve üniversite yönetimlerinden bağımsız kişiler olarak üniversiteye yönelik düşünceleri, üniversite ve şehir ilişkisinde dikkate alınması gereken önemli veri alanlarından birisidir.

Alanyazın incelendiğinde şehir ile üniversite ilişkisini araştıran farklı çalışmalar olduğu görülmüştür (Schartinger, Schibany ve Gassler, 2001; Goldstein ve Renault, 2004; Porter, 2007; Görkemli, 2009; Rutten ve Boekema, 2009; Yılmaz ve Kaynak, 2011; Akengin ve Kayı, 2013; Sankır ve Demir Gürdal, 2014; Uygun, Mete, Kara ve Bağcı, 2016; Ergun, 2014; Şahbudak ve Öztürk, 2017; Temel ve Şeker, 2017; Acar, 2018). Bu çalışma ise Bartın halkının Bartın Üniversitesi'ni algılama ve değerlendirme biçimini ve üniversiteden beklentilerini belirlemek amacı ile yapılmıştır. Bartın halkının, Bartın Üniversitesi'nden beklentilerini belirlemeyi hedefleyen bu çalışma, üniversite bünyesinde ve şehirde bu konuda yapılan ilk çalışma olması açısından önemlidir. Araştırma kapsamında Bartın'da yaşayan farklı kesimlerden insanların (sanayici, esnaf, ev kadını, çiftçi, pazarcı vb.) görüşlerine yer verilmesi çalışmanın özgünlüğünü artırmaktadır. Aynı zamanda yapılan görüşmelerle üniversitenin sahip olduğu insan gücü, atölye ve laboratuvar olanakları halka tanıtılmış ve bu imkânların daha aktif kullanımı yolundaki ilerlemeye katkıda bulunulmaya çalışılmıştır.

YÖNTEM

Araştırmada karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntemler, bir çalışmada nicel ve nitel araştırmaların ve bunların verilerinin birleştirilmesini ya da bütünleştirilmesini gerektirmektedir (Creswell, 2012, 14). Nicel ve nitel araştırmalar farklı yöntemler ile konuyu derinlemesine incelemeye yardımcı olurlar. Her iki veri formu bir araştırma probleminin daha iyi anlaşılmasını

sağlar (Creswell, 2012, 22). Karma yöntem modeli olarak yakınsayan paralel desenin kullanıldığı bu araştırmada nicel ve nitel veriler eş zamanlı toplanmıştır. Yakınsayan paralel desende her yönetime eşit öncelik verilir ve analizi ayrı yapılırken genel yorumlarda elde edilen veriler birleştirilir, sonuçları karşılaştırılır veya ilişkilendirilir (Creswell, 2017).

Araştırmanın evrenini Bartın'da yaşayan halk (esnaf, kamu çalışanları, ev kadınları, pazarcılar vb.) oluşturmuştur. Örneklem ise amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ile belirlenmiştir. Bartın'da ikamet etme (yaşama), yetişkin olma, araştırmaya gönüllü katılma durumları ölçüt olarak belirlenmiştir. Araştırmada toplam 255 yetişkine ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan yetişkinlerin %56,1'i kadın ve %43,9'u erkektir. Katılımcılardan %69'u evli, %31'i bekâr olup katılımcıların %27,5'i 18-29 yaşında, %30,2'si 30-39 yaşında, %28,6'sı 40-49 yaşında, %10,6'sı 50-59 yaşında ve %3,1'i 60 yaş ve üzeridir. Katılımcıların %9,4'ü ilkökul, %6,3'ü ortaokul, %22'si lise, %11'i ön lisans, %43,9'u lisans ve %7,5'i lisansüstü mezundur. Katılımcıların %36,5'inin hiç çocuğu olmayıp %20,4'ü bir çocuk, %32,9'u iki çocuk, %7,5'i üç çocuk, %2,7'si 4 ve üzeri çocuk sahibidir. Aylık gelire göre dağılımda ise katılımcıların %13,7'si gelirim yok beyanında bulunmuş olup %9,8'i 1500 TL ve altı, %26,7'si 1501-3000 TL, %21,2'si 3001-4500 TL, %21,2'si 4501-6000 TL, %5,9'u 6001 TL ve üzeri gelire sahiptir. Katılımcılardan %12,9'u çalışmadığını beyan etmiş olup %46,7'si kamu çalışanı, %16,5'i özel sektör çalışanı, %5,1'i emekli, %7,8'i esnaf, %5,5'i öğrenci, %4,3'ü ev hanımıdır. Katılımcılardan %3,5'i bir yıldan daha az süredir Bartın ili'nde ikamet etmekte olup %20'si 1-5 yıl, %9,4'ü 6-10 yıl, %9,4'ü 11-15 yıl, %9,8'i 16-20 yıl, %38,8'i 21 yıl ve üzeri süredir Bartın'da yaşamaktadır.

Nicel ve nitel verilerin aynı anda toplandığı araştırmada veri toplama araçları olarak; demografik bilgi formu, Uygun, Mete, Kara ve Bağcı (2016) tarafından geliştirilen "Üniversitenin Kente Olan Etkilerine Yönelik Yerel Halk Algısı Ölçeği" ve araştırmacılar tarafından uzman görüşü alınarak geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Demografik bilgi formunda, katılımcıların cinsiyeti, medeni durumu, yaşı, eğitim durumu, çocuk sayısı, gelir durumu, çalışma durumu, Bartın'da ikamet durumu sorularına yer verilmiştir.

Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenilirlik katsayısı, 86 olup ölçek üç boyuttan (sosyo-kültürel algı, çevresel algı, ekonomik algı) ve toplam 37 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin toplam açıklama varyansı %57,32'dir. Beşli Likert tipinde olan ölçek için maddelerin her birinde "Kesinlikle katılmıyorum=1", "Katılmıyorum=2", "Ne katılmıyorum ne katılmıyorum=3", "Katılmıyorum=4" ve "Kesinlikle katılmıyorum=5" şeklinde bir dereceleme yapılmıştır (Uygun, Mete, Kara ve Bağcı, 2016). Bu çalışmada ölçeğin güvenilirlik analizi tekrar yapılmış ve sonuç ,83 olarak bulunmuştur.

Araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu için beş açık uçlu soru hazırlanmıştır. Bu sorular için dört uzmandan (yetişkin eğitimcisi, rehberlik ve psikolojik danışma, ölçme ve değerlendirme, dil uzmanı) görüş alınmıştır. Uzmanların görüşleri ve araştırmacıların ortak kararı doğrultusunda sorunun biri çıkarılmış ve dört soru ile görüşme formuna

son şekli verilmiştir. Daha sonra örnekleme yer almayan iki katılımcı ile soruların anlaşılabilirliğine yönelik ön görüşme yapılmıştır. Ön görüşme sonucunda sorularda herhangi bir düzenlemeye gidilmesine gerek kalmamış ve dört açık uçlu soru ile araştırmanın nitel verileri toplanmıştır.

Nitel verilerin analizinde SPSS 22.0 programı, nitel verilerin analizinde ise betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmacıların görüş birliğine vardığı bulgular, nitel verilerde katılımcı ifadelerinden de örnekler verilerek sunulmuştur. Katılımcı cevapları sıra numaraları esas alınarak kodlanmış ve kadın katılımcılar için K1, K2, ...; erkek katılımcılar için E1, E2, ... kodlaması kullanılmıştır.

BULGULAR

Bartın halkının, Bartın Üniversitesi'ni algılama ve değerlendirme biçimi ile üniversiteden beklentilerini belirlemek amacıyla yapılan araştırmada; Bartın'da yaşayan 255 kişinin %27,1'i Bartın Üniversitesi tarafından düzenlenen etkinliklere katılırken %72,9'u üniversitenin herhangi bir etkinliğinde bulunmamıştır. Katılımcılardan üniversite etkinliklerine katılan 29 kişi bir defa, 23 kişi iki defa ve 17 kişi üç ve daha fazla etkinlik katılımı gösterdiğini beyan etmiştir. Katılımcılardan %61,2'si kendisinin, çocuğunun ya da bir yakınının benzer şartlar altındaki üniversiteleri tercih etme durumunda Bartın Üniversitesi'nde eğitim almayı isteyeceğini belirtmiştir. Bartın Üniversitesi'nde çalışan bir yakını olanların oranı ise %24,3'tür. Bartın Üniversitesi tarafından düzenlenen etkinliklere katılmama nedenlerine ilişkin bulgular Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1'de görüldüğü gibi, Bartın Üniversitesi'nde düzenlenen etkinliklere katılmama nedenlerin başında "Haberim/bilgim yok." (76) gelmekte ve bunu sırasıyla "Zamanım yok." (25), "İlgimi çeken etkinlik yok." (9), "Davet edilmedim." (8) ve "Kampüs uzak." (5) nedenleri izlemektedir. Katılımcılardan 132'si ise etkinliklere katılmama nedenlerini belirtmemişlerdir. Araştırmada, katılımcılardan sadece %27,1'nin üniversite tarafından düzenlenen etkinliklere en az bir defa katıldığı, etkinliklere katılım oranının düşük olduğu tespit edilmiştir. Üniversite tarafından düzenlenen etkinliklere katılmama nedenleri olarak

ise haberdar ol(a)madıkları, zamanlarının olmadığı, ilgi çeken etkinliklerin olmadığı ve kampüsün şehre olan uzaklığı gösterilmiştir.

Bartın halkının, Bartın Üniversitesi'ne ilişkin algılarını belirlemek için kullanılan ölçekle ilgili bulgular boyutlara göre sunulmuştur. İlk olarak Bartın Üniversitesi'nin algılanan sosyo-kültürel etkilerine yönelik betimsel değerler Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2'de görüldüğü gibi, Bartın Üniversitesi'nin yerel halk tarafından algılanan sosyo-kültürel etkilerinde en yüksek ortalama "Düzenlenen sosyo-kültürel etkinlikler sosyal yaşamı zenginleştirir." (3,98) iken bunu sırasıyla "Üniversitenin gelişimi sosyal ve kültürel faaliyetlerin artışını teşvik eder." (3,90) ve "Öğrenciler yerel kültürün ülkeye tanıtılmasında rol oynar." (3,87) maddeleri izlemektedir. Bartın Üniversitesi'nin yerel halk tarafından algılanan sosyo-kültürel etkilerinde en düşük ortalama "Öğrenci sayısındaki artış giderek yerel kültürel değerleri kaybettirir." (2,44) iken bunu sırasıyla "Öğrenciler kentte ahlaki yozlaşmaya neden olur." (2,48) ve "Öğrencilerin giyim kuşamları rahatsız edicidir." (2,52) maddeleri takip etmektedir. Bartın Üniversitesi'nin yerel halk tarafından algılanan sosyo-kültürel etkilerinde genel ortalama 3,28'dir.

Bartın halkının, üniversitenin gelişimi ile birlikte sosyal faaliyetlerde artış olacağını ve bu durumun da şehirdeki sosyal yaşamı zenginleştireceğini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında şehrin tanıtımına üniversitenin katkısı olacağı, şehir yaşamının modernleşmesine ve şehir imajına olumlu katkıda bulunacağı algısının hâkim olduğu ileri sürülebilir. Buna karşın öğrenci sayısındaki artışla yerel kültürel değerlerin kaybedileceği ve öğrencilerin şehirde ahlaki yozlaşmaya neden olacağı kaygısının da olduğu görülmektedir.

Bartın Üniversitesi'nin algılanan çevresel etkilerine yönelik betimsel değerler Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3'te görüldüğü gibi, Bartın Üniversitesi'nin yerel halk tarafından algılanan çevresel etkilerinde en yüksek ortalama "Üniversitenin gelişimi şehir içi- şehirler arası ulaşım olanaklarını artırır." (3,96) iken bunu sırasıyla "Üniversitenin gelişimi

Tablo 1: Katılımcıların, Üniversitede Düzenlenen Etkinliklere Katılmama Nedenleri

Nedenler	Frekans (f)	Örnek katılımcı ifadeleri
Haberim/bilgim yok.	76	- "Etkinliklerden haberim olmadığı için katılmadım." K16 - "Yapılan etkinlik duyuruları ulaşmadı." E236
Zamanım yok	25	- "Zaman kısıtlaması. Çalışıyor olmam." K3 - "Zamanım olmadı, denk gelmedim." E88
İlgimi çeken etkinlik yok.	9	- "Taraflarıma hitap eden bir etkinliği görmediğim içindir." E12 - "İlgilenmiyorum." E66
Davet edilmedim.	8	- "Davet edilmedim." E119 - "Görev verilmediği için." E244
Kampüs uzak.	5	- "Kampüs uzak geliyor." K46 - "Yaşama alanımızın dışında." E153
Neden belirtilmemiş.	132	

Tablo 2: Üniversitenin Algılanan Sosyo-Kültürel Etkilerine Yönelik Dağılımlar (N =255)

Maddeler	\bar{X}	Ss
1. Üniversitenin gelişimi sosyal ve kültürel faaliyetlerin artışını teşvik eder.	3,90	1,23
2. Öğrenci sayısındaki artış kentte eğlence düşkünlüğünü artırır.	3,32	1,26
3. Öğrenciler kentin sosyal ve kültürel yaşamını zenginleştirir.	3,80	1,22
4. Öğrenci sayısındaki artış yerel halkın giderek aile yapısını bozar.	2,58	1,27
5. Öğrenciler halkın farklı kültürlere hoşgörülü olmalarını sağlar.	3,62	1,08
6. Öğrenci sayısındaki artış giderek yerel kültürel değerleri kaybettirir.	2,44	1,20
7. Öğrenci sayısındaki artış kentte suç işleme oranını artırır.	2,54	1,23
8. Öğrenciler yerel kültürün ülkeye tanıtılmasında rol oynar.	3,87	1,10
9. Öğrenciler kentte ahlaki yozlaşmaya neden olur.	2,48	1,31
10. Öğrenciler yaşadıkları apartman ve sokakta rahatsız edici davranır.	2,70	1,22
11. Öğrencilerin giyim kuşamları rahatsız edicidir.	2,52	1,33
12. Üniversite kent yaşamını canlandırarak kent dışına göçü yavaşlatır.	3,32	1,22
13. Üniversite dışarıdan kontrolsüz göç hareketliliğine neden olur.	2,73	1,12
14. Öğrenciler kente hoşgörülü ve özgürlükçü bir hava kazandırır.	3,65	1,04
15. Öğrenciler kentteki gençlere örnek olur ve eğitime teşvik eder.	3,58	1,15
16. Üniversite kentin imajına olumlu katkı sağlar.	3,83	1,03
17. Üniversite kentin sorunlarının çözümüne yönelik projeler üretir.	3,58	1,08
18. Düzenlenen sosyo-kültürel etkinlikler sosyal yaşamı zenginleştirir.	3,98	0,93
19. Öğrenciler sosyal açıdan kentin modern yaşamına katkı sağlar.	3,85	0,99
Sosyo-kültürel etki toplam	3,28	0,48

Tablo 3: Üniversitenin Algılanan Çevresel Etkilerine Yönelik Dağılımlar (N =255)

Maddeler	\bar{X}	ss
20. Öğrenci sayısındaki artışla parklar ve yeşil alanlar giderek artar.	3,41	1,13
21. Öğrenci sayısındaki artışla rahatsız edici bir insan kalabalığı oluşur.	2,61	1,22
22. Öğrenci sayısındaki artışla kentte trafik sorunları giderek artar.	3,12	1,17
23. Öğrenci sayısındaki artışla altyapı-üstyapı olanakları gelişir.	3,44	1,04
24. Öğrenci sayısındaki artışla çevre ve hava kirliliği giderek artar.	2,73	1,14
25. Öğrenci sayısındaki artışla kentte gürültü kirliliği giderek artar.	2,88	1,23
26. Üniversitenin gelişimi görsel mimariyi ve görüntüyü geliştirir.	3,56	1,11
27. Üniversitenin gelişimi şehir içi- şehirler arası ulaşım olanaklarını artırır.	3,96	0,93
28. Üniversitenin gelişimi sağlık, eğitim, güvenlik gibi hizmetleri geliştirir.	3,76	1,04
Çevresel etki toplam	3,28	0,53

sağlık, eğitim, güvenlik gibi hizmetleri geliştirir.” (3,76) ve “Üniversitenin gelişimi görsel mimariyi ve görüntüyü geliştirir.” (3,56) maddeleri izlemektedir. Bartın Üniversitesi’nin yerel halk tarafından algılanan çevresel etkilerinde en düşük ortalama “Öğrenci sayısındaki artışla rahatsız edici bir insan kalabalığı oluşur.” (2,61) iken bunu sırasıyla “Öğrenci sayısındaki artışla çevre ve hava kirliliği giderek artar.” (2,73) ve “Öğrenci sayısındaki artışla kentte gürültü kirliliği giderek artar.” (2,88) maddeleri takip etmektedir. Bartın Üniversitesi’nin yerel halk tarafından algılanan çevresel etkilerinde genel ortalama 3,28’dir.

Bartın halkının özellikle öğrenci sayısındaki artışla birlikte şehirde ulaşım, sağlık, eğitim ve güvenlik hizmetlerinin geliş-

ceğini ve bunun yanında şehir mimarisinde ve görünümünde iyileşmeler olacağını düşündükleri tespit edilmiştir. Buna karşın Bartın halkı, öğrenci sayısındaki artışla birlikte artan kalabalık, gürültü, çevre ve hava kirliliği sorunlarıyla karşılaşacaklarını düşündüklerini de belirtmişlerdir.

Bartın Üniversitesi’nin algılanan ekonomik etkilerine yönelik betimsel değerler Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4’te görüldüğü gibi, Bartın Üniversitesi’nin yerel halk tarafından algılanan ekonomik etkilerinde en yüksek ortalama “Öğrenci sayısındaki artışla esnaf olumlu yönde etkilenir.” (3,89) iken bunu sırasıyla “Öğrenci sayısındaki artışla emlak

Tablo 4: Üniversitenin Algılanan Ekonomik Etkilerine Yönelik Dağılımlar (N =255)

Maddeler	\bar{X}	ss
29. Üniversitenin gelişimi kentte yeni iş olanaklarına katkı sağlar.	3,72	1,09
30. Öğrenci sayısındaki artışla kentte yaşam pahalılığı artar.	3,43	1,22
31. Öğrenci sayısındaki artışla esnaf olumlu yönde etkilenir.	3,89	1,02
32. Öğrenci sayısındaki artışla kentteki mal ve hizmet fiyatları artar.	3,58	1,17
33. Öğrenci sayısındaki artışla halkın kişisel geliri artar.	3,36	1,11
34. Öğrenci sayısındaki artışla emlak kiralari ve fiyatları yükselir.	3,87	1,19
35. Üniversitenin gelişimi kentin daha fazla yatırım almasını sağlar.	3,81	1,03
36. Öğrenci sayısındaki artışla arsa ve binalar değerlendirilir.	3,84	1,05
37. Üniversitenin gelişimi yeni iş fırsatları sağlayarak işsizliği azaltır.	3,30	1,19
Ekonomik etki toplam	3,65	0,66

Tablo 5: Değişkenlerin İlişkilerini Gösteren Spearman Sıra Farkları Korelasyon Matrisi

Değişkenler	01	02	03	04	05	06	07
01. Sosyo-kültürel boyut	1,000	,503**	,446**				
02. Çevresel boyut		1,000	,463**		,130*		-,145*
03. Ekonomik boyut			1,000	,126*		-,152	
04. Aylık gelir				1,000			
05. İkamet yılı					1,000		
06. Çalışma durumu						1,000	
07. BÜ etkinliklere katılım							1,000

*p<0,05 **p<0,01

kiralari ve fiyatları yükselir.” (3,87) ve “Öğrenci sayısındaki artışla arsa ve binalar değerlendirilir.” (3,84) maddeleri izlemektedir. Bartın Üniversitesi’nin yerel halk tarafından algılanan ekonomik etkilerinde en düşük ortalama “Üniversitenin gelişimi yeni iş fırsatları sağlayarak işsizliği azaltır.” (3,30) maddesidir. Bartın Üniversitesi’nin yerel halk tarafından algılanan ekonomik etkilerinde genel ortalama 3,65’tir. Bu bulgular doğrultusunda, Bartın Üniversitesi’nin şehre olan etkilerinde en yüksek ortalamalarının ekonomik boyutta olduğunu söylemek mümkündür.

Bartın Üniversitesi’nin şehrin ekonomik gelişiminde ve büyümesinde önemli bir etkiye sahip olduğu algısının yerel halkta olduğu ortaya çıkmıştır. Nitekim yerel halkın, öğrenci sayısındaki artışla birlikte şehirde ekonomik yaşamın da canlanacağını düşündüğü görülmektedir. Buna karşın üniversitenin gelişimi ve öğrenci sayısındaki artışla emlak kira ve fiyatlarının artışı, arsa ve binaların değerlendirilmesi ise karşımıza olumsuz bir etki olarak çıkmaktadır. Üniversitenin henüz yerel halka yeterince iş fırsatı sun(a)madığına ilişkin bir algının varlığı da dikkat çeken bir başka sonuçtur.

Katılımcıların, Bartın Üniversitesi’ne ilişkin algısı ile cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, çocuk sayısı, Bartın’da ikamet yılı, çalışma durumu ve Üniversitede etkinliklere katılım durumu arasındaki ilişkileri ortaya çıkarabilmek amacıyla korelasyon analizi yapılmıştır. Veriler normal dağılım göstermediği için Spearman Sıra Farkları Korelasyon analizi sonuçları dikkate alınmıştır. Analizde sadece anlamlı çıkan korelasyon sonuçları Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5’te görüldüğü gibi, katılımcıların üniversiteyle ilgili sosyo-kültürel boyuta yönelik algısı ile çevresel boyut ($r = ,503$) arasında yüksek düzeyde pozitif yönde, sosyo-kültürel boyut ile ekonomik boyut ($r = ,446$) arasında orta düzeyde pozitif yönde ve çevresel boyut ile ekonomik boyut ($r = ,463$) arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bunun yanında çevresel boyut ile ikamet yılı ($r = ,130$) arasında düşük düzeyde pozitif yönde ve çevresel boyut ile Bartın Üniversitesi etkinliklerine katılım durumu ($r = -,145$) arasında düşük düzeyde negatif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır. Ekonomik boyut ile aylık gelir ($r = ,126$) arasında düşük düzeyde pozitif yönde ve ekonomik boyut ile çalışma durumu ($r = -,152$) arasında düşük düzeyde negatif yönde anlamlı ilişki vardır.

Çalışmanın nitel boyutunda katılımcılara, Bartın Üniversitesi’nden beklentilerine ilişkin iki açık uçlu soru sorulmuştur. “Bartın Üniversitesi’nden kişisel ve mesleki gelişiminiz için beklentileriniz nelerdir?” şeklindeki ilk soruya verilen cevapların dağılımı Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6’da görüldüğü gibi, katılımcıların kişisel ve mesleki gelişimlerine yönelik üniversiteden en fazla beklentisi halka yönelik eğitim, etkinlik vb. olmasıdır. Bu beklentiyi sırasıyla; araştırma-geliştirme çalışmalarına önem verilmesi, halkın etkinlik ve çalışmalardan haberdar edilmesi, iş imkânı olan bölümlerin açılması, yeni lisansüstü programların açılması ve lisansüstü eğitim kontenjanlarının artırılması, istihdam olanaklarını artırması, daha fazla öğrenci alması, ulaşım imkânlarını artırması, tıp fakültesi açılması, açıköğretim fakültesi açılması, halka açık

Tablo 6: Katılımcıların Kişisel ve Mesleki Gelişimlerine Yönelik Üniversiteden Beklentileri

Beklentiler	Frekans (f)	Örnek katılımcı ifadeleri
Halka yönelik eğitim, etkinlik vb. olması	53	- "Topluma yönelik saha çalışmalarının artması ve şehir otelinde proje çalışmaları gerçekleştirilmesi." K7 - "Çocuk, genç, yaşlılık ve engellilik alanında eğitim ve etkinlikler olsa" K30
Ar-Ge çalışmalarına önem verilmesi	12	- "Argeye önem verilmeli, kalite hocalar gelmeli..." E21 - "Sosyal sorumluluk projeleriyle halk ve öğrenciler arasında daha sağlıklı bir iletişim sağlanabilir." E68
Halkın etkinliklerden haberdar edilmesi	12	- "Yapılan projeler ve etkinliklerin halka duyurulması ve katılımın artırılması gerekir." K18 - "Etkinliklerden haberimiz olmuyor. Etkinliklerin duyuru ve reklamı yapılmalı." K24
İş imkânı olan bölümlerin açılması	12	- "İş imkânı daha fazla olan bölümlerin açılması." K1 - "Bölümler artmalı, iş bulabilmeli çocuklar." K213
Yeni lisansüstü programların açılması ve kontenjanların artırılması	8	- "Sosyal bilimlerde yeni yüksek lisans programları açılrsa iyi olur." K23 - "Hem çalışıp hem yüksek lisansı aynı şehirde yapmak isterim. Bize bu imkânlar sunulsa." K44
İstihdam sunmalı	5	- "İş istihdamı sunmalı." K73 - "İş bulma olanağı sunulsa." K132
Daha fazla öğrenci alınmalı	4	- "Daha fazla öğrenci alınsın." K97 - "Sürekli yeni bölümler açsın, öğrenci artsın." K121
Ulaşım imkânı artırılmalı	4	- "Kampüse ulaşımında kolaylık sağlanması." K126 - "Çocukların ulaşımı kolaylaştırılmalı." K158
Tıp, Hukuk, Açıköğretim Fakültesi'nin açılması	5	- "Tıp açılmalı." E136 - "Açıköğretim fakültesinin açılması." K59 - "Hukuk Fakültesi eğitimi istiyorum." K161
Yüzme havuzu olmalı	1	- "Halk açık yüzme havuzu yapılabilir." E212
Kütüphanenin halka açılması	1	- "Üniversite kütüphanesini başta kamu kurum ve kuruluşlarına, ardından lisans mezunlarının kullanımına açmak güzel bir yaklaşım olacaktır." E55
Uluslararası etkinlikler düzenlenmesi	1	- "Üniversitede uluslararası sempozyumlar düzenlenmesine önem ve öncelik verilebilir." K91

yüzme havuzu olması, hukuk fakültesi açılması, kütüphanenin halka açılması, ulusal ve uluslararası etkinlikler düzenlemesi izlemektedir.

Bartın halkının, üniversiteden özellikle kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sunması için eğitim ve etkinlikler düzenlemesini ve bu çalışmalardan haberdar edilmeyi bekledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile yeni lisans ve lisansüstü programların ve fakültelerin açılması da önemli bir beklenti olarak karşımıza çıkmaktadır. Bartın halkının şehrin gelişimine yönelik üniversiteden; etkinliklere destek olmasını, şehrin sorunlarına yönelik araştırma ve projeler yapmasını, planlı şehirleşmeye bilimsel destek sağlamasını bekledikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcıların "Bartın Üniversitesi'nden şehrin gelişimi için beklentileriniz nelerdir?" sorusuna verdikleri cevapların dağılımı Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7'de görüldüğü gibi halkın, şehrin gelişimine yönelik üniversiteden beklentisinde en yüksek frekans şehir etkinliklerine destek olmasıdır. Bunu sırasıyla; şehrin sorunlarına yönelik araş-

tırma ve proje yapılması, planlı ve düzenli yerleşime katkıda bulunulması, iş imkânlarının artması, Bartın'ın reklam ve tanıtımının yapılması, tıp fakültesi hastanesinin açılması ve nitelikli iş gücünün artırılması izlemektedir.

Katılımcılara, Üniversitenin güçlü ve iyileştirmeye açık yönleri ile sürekli gelişmesi ve kalitenin artırılmasına yönelik önerileri de sorulmuştur. Katılımcıların "Bartın Üniversitesi'nin güçlü ve iyileştirmeye açık yönleri nelerdir?" sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde; Bartın Üniversitesi'nin en güçlü yönleri; hızlı gelişmesi (n=12), genç akademik personele sahip olması (n=6), doğayla iç içe olması (n=4), iletişimi güçlü ve huzurlu bir üniversite olması (n=4), yeni yapılan binalarında mimarisinin güzel olması ve öğrenci sayısının (n=2) sürekli artmasıdır. Bunun yanında iyileşmeye açık yönleri olarak ise akademik kadrosunun güçlendirilmesi (n=18), kampüslerinin geliştirilmesi (n=15), etkinlik sayısının artırılması (n=10), tanıtımın artırılması (n=10), öğrenci yurdu kapasitesinin artırılması (n=3), bölüm sayısının artırılması (n=2), gelişmeye açık olması ve halka açık olması (n=2) belirtilmiştir.

Tablo 7: Katılımcıların Şehrin Gelişimine Yönelik Üniversiteden Beklentileri

Beklentiler	Frekans (f)	Örnek katılımcı ifadeleri
Şehir etkinliklerine destek olma	37	- "Öğrenciler ve hocalar şehirdeki etkinliklere destek verebilir." K25 - "Sosyal ve kültürel etkinliklere öğrencilerin etkin katılımı." K34
Şehrin sorunlarına yönelik araştırma ve proje yapılması	34	- "Şehir planlaması, doğa ve çevrenin korunması, geri dönüşüm, okul öncesi ve eğitim gibi alanlarda projeler yapılabilir." K30 - "Daha yaşanılır bir Bartın istiyorum. Üniversite araştırma ve projelerle bu yönüyle katkıda bulunmalı." K63
Planlı ve düzenli yerleşime katkı	31	- "Şehrin alt yapı ve üst yapı düzenlemelerine yönelik projeler yapılması." K19 - "Belediye çalışmalarını (mimari, çevre, peyzaj vb.) üniversite işbirliği ve onayı ile yapabilir." E60
İş imkânının artması	9	- "Bartın'da iş imkânı olacak alanların açılmasına ön ayak olması." K3 - "Bartın'da istihdama katkıda bulunabilir." E68
Bartın'ın reklam ve tanıtımının yapılması	4	- "Bartın bilinmiyor, tanınmıyor... Bahar şenlikleri gibi etkinliklerde Bartın'ın tanıtımı yapılmalı..." E55 - "Şehrin tanıtılmasına katkıda bulunmalı." E88
Tıp Fakültesi Hastanesi açılması	3	- "Şehirde sağlık hizmetleri çok yetersiz. Tıp Fakültesi hastanesi açılmalı." K70 - "Şehrin Tıp Hastanesine ihtiyacı var." K159
Nitelikli iş gücünün artırılmasına katkı	1	- "Nitelikli iş gücünün artırılması için bize destek olmalı." E84

Katılımcıların "Bartın Üniversitesi'nin kurum olarak sürekli gelişmesi ve kalitenin artırılması için önerileriniz nelerdir?" sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde ise: Bartın Üniversitesi'nin kurum olarak sürekli gelişmesi ve kalitesinin artırılması için sunulan önerilerin başında, personelin nicelik olarak artırılması ve liyakatin esas alınması (n=25) gelmektedir. Bu önerileri sırasıyla; kampüs inşaatlarının bitirilmesi (n=20), sosyal tesis ve etkinliklerin artırılması (n=19), fakülte ve bölüm sayısının artırılması (n=16), tanıtım yapılması (n=13), kapsamlı araştırma ve projelerin yapılması (n=12), kaliteli eğitim veren ve mezunları iş bulan üniversite olması (n=11), kurum ve kuruluşlarla işbirliğini artırması (n=4), şehre yönelik sosyal araştırmalar yapması (n=4) izlenmektedir. Bir katılımcı ise üniversitenin gelişmesi ve kalitesinin artırılması için maddi ve manevi desteğe ihtiyacı olduğunu belirtmiştir.

Bartın Üniversitesi'nin kurum olarak sürekli gelişmesi ve kalitesinin artırılması için, Bartın halkı; personelin nicelik olarak artırılması kadar liyakate de önem verilmesi gerektiği, kampüs inşaatlarının bitirilerek fiziki ve sosyal imkânlarının geliştirilmesi, özellikle tıp fakültesi gibi yeni fakültelerin ve iş imkânı sunan bölümlerin açılması, üniversite tanıtımının daha iyi yapılması, kapsamlı araştırma ve projelerin yapılması, eğitimin kalitesinin artırılması önerilerini sunmuştur.

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırmada; Bartın halkının, Bartın Üniversitesi'ni algılama ve değerlendirme biçimleri ortaya konulmuş ve halkın üniversiteden beklentileri belirlenmiştir. Araştırmada cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, çocuk sayısı, aylık geliri, Bartın'da ikamet yılı, çalışma durumu, etkinliklere katılım durumu farklı 255 yetişkine ulaşılmış ve araştırmanın amaçları doğrultusunda veri toplanmıştır.

Araştırma sonucunda, katılımcılardan %27,1'nin üniversite tarafından düzenlenen etkinliklere en az bir defa katıldığı, etkinliklere katılımın oldukça az olduğu tespit edilmiştir. Üniversite tarafından düzenlenen etkinliklere katılmama nedenleri olarak ise haberdar ol(a)madıkları, zamanlarının olmadığı, ilgi çeken etkinliklerin olmadığı ve kampüsün şehre olan uzaklığı gösterilmiştir. Katılımcılardan %61,2'si kendisinin, çocuğunun ya da bir yakının benzer şartlar altındaki üniversiteleri tercih etme durumu söz konusu olduğunda Bartın Üniversitesi'nde eğitim almayı/almamasını isteyeceğini belirtmiştir. Bu doğrultuda Bartın halkının Bartın Üniversitesinde düzenlenen etkinliklere katılım oranının az olmasına rağmen üniversiteyi etkili eğitim kurumu olarak gördükleri söylenebilir.

Araştırmada; Bartın halkının, üniversitenin gelişimi ile birlikte sosyal faaliyetlerde artış olacağını ve bu durumun da şehirdeki sosyal yaşamı zenginleştireceğini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında şehrin tanıtımına üniversitenin katkısı olacağı, şehir yaşamının modernleşmesine ve şehir imajına olumlu katkıda bulunacağı algısının hâkim olduğu ileri sürülebilir. Benzer şekilde Ergun (2014) üniversitelerin temel olarak sosyo-ekonomik eşitsizlikleri gidermek ve şehirleri hareketlendirmek gibi bir misyonu olduğunu, özellikle şehir dışından gelen öğrenci ve personelin şehirlerde belirgin bir etki oluşturduğunu ileri sürmektedir. Dünyada ve ülkemizde üniversiteler; sosyo-ekonomik eşitsizlikleri gideren, şehirsiz kalkınma ve gelişmeyi hızlandıran temel aktörlerden biri olarak değerlendirilmektedir (Brockliss, 2000; Goldstein ve Renault, 2004; Porter, 2007; Goldstein, 2008; Altbach, Reisberg ve Rumbey, 2009; Yılmaz ve Kaynak, 2011; Rutten ve Boekema, 2009; Akengin ve Kaykı, 2013; Ergun, 2014; Şankır ve Demir Gürdal, 2014; OECD, 2017; Şahbudak ve Öztürk, 2017; Temel ve Şeker, 2017; Acar, 2018).

Üniversitenin öğrenci sayısındaki artışla yerel kültürel değerlerin kaybedileceği ve öğrencilerin şehirde ahlaki yozlaşmaya neden olacağı kaygısı da araştırmada ortaya çıkan önemli bir sonuçtur. Şehirler buldukları coğrafi özelliklere, şehirde yaşayan insanların ihtiyaçlarına ve becerilerine göre tarım, ticaret, sanat, kültür, sanayi, finans gibi faktörlerin etkisi ile biçimlenmiştir. Türkiye’de son yıllarda hemen her şehirde bir üniversite kurulmuş, şehirler var olan özellikleri yanında birer üniversite şehri olmaya başlamışlardır (Arap, 2010). Üniversiteler özellikle küçük şehirlerin mekânsal, kültürel, ekonomik ve sosyal değişimlerine hızla katkı sağlar hâle gelmişlerdir. Bu değişimlerin istenen ve istenmeyen yönlerinin olması ise kaçınılmazdır. Şahbudak ve Öztürk (2017) farklı kültürel özelliklere sahip öğrencilerin bir araya gelerek hem kendi aralarında hem de şehir halkıyla etkileşimde bulunmaları bazen kültürel çatışma ve kabul görmeme gibi sorunlara yol açsa da hoşgörüyü, çok kültürlülüğü ve sosyal normların değişmesini de beraberinde getirdiğini ileri sürmektedir.

Bartın halkının, özellikle öğrenci sayısındaki artışla birlikte şehirde ulaşım, sağlık, eğitim ve güvenlik hizmetlerinin gelişeceğini ve bunun yanında şehir mimarisinde ve görünümünde iyileşmeler olacağını düşündükleri tespit edilmiştir. Buna karşın Bartın halkı, öğrenci sayısındaki artışla birlikte artan kalabalık, gürültü, çevre ve hava kirliliği sorunlarıyla karşılaşacaklarını düşündüklerini de belirtmişlerdir. Bu sonuçlarla benzer şekilde; şehirde eğitim, ulaşım, sağlık gibi hizmetlerin gelişmesine üniversitelerin olumlu katkıda bulunduğu düşünüldükçe nüfusun artmasıyla çevre kirliliği gibi olumsuz etkileri olduğu sonuçları şehir-üniversite etkileşimini inceleyen araştırmalarda da vurgulanmıştır (Gürkaymak ve Kasımoğlu, 2004; Görkemli, 2009; Akçakanat, Çarıkçı ve Dulupçu, 2010; Yılmaz ve Kaynak, 2011; Ergun, 2014; Şankır ve Demir Gürdal, 2014; Uygun vd., 2016; Şahbudak ve Öztürk, 2017; Temel ve Şeker, 2017; Acar, 2018).

Bartın Üniversitesi’nin şehrin ekonomik gelişiminde ve büyümesinde önemli bir etkiye sahip olduğu algısı yerel halk tarafından güçlü bir şekilde ifade edilmiştir. Nitekim yerel halkın, öğrenci sayısındaki artışla birlikte şehirde ekonomik yaşamın da canlanacağını düşündüğü görülmektedir. Bu bulgu alanyazın ile desteklenmektedir (Çınar ve Emsen, 2001; Ergun, 2003; Boyacıoğlu ve Oğuzhan, 2006; Kaşlı ve Alpaslan, 2008; Çalışkan, 2010; Ceyhan ve Güney, 2011, Öztürk, Torun ve Özkök, 2011; Selçuk, 2012; Tatlı, 2014). Üniversiteler eğitim verme işlevleri yanında ekonomiye doğrudan ve dolaylı katkı sağlayan, şehirleşmeye yardımcı olan, devlet ve sanayi ile yapılan işbirliği sonucunda ticaret, sanat, sağlık ve bilim alanlarında büyük gelişmelere katkıları olan kurumlardır (Brockliss, 2000; Goldstein ve Renault, 2004; Porter, 2007; Goldstein, 2008; Altbach, Reisberg ve Rumbey, 2009; Rutten ve Boekema, 2009; OECD, 2007, 2017). Kurum olarak üniversitenin, akademik ve idari personelin ve öğrencilerin yaptıkları harcamalar tarım ve hayvancılık, giyim, kırtasiye, sağlık, ulaşım, telekomünikasyon, elektrik-gaz gibi hizmetler, bankalar, barınma, yiyecek ve içecek sektörü gibi çok farklı sektörleri kapsamakta (Akçakanat, Çarıkçı ve Dulupcu, 2010) yerel ekonomide büyük miktarda bir genişletici etki yaratmaktadır (Tuğcu, 2004). Diğer bir ifade ile büyük orandaki genç nüfus bulunduğu şehrin tüm tüketim ve

eğlence kalıplarını değiştirmektedir. Yılmaz ve Kaynak (2011) araştırmasında Bayburt Üniversitesi’nin şehrin ekonomik hayatına canlılık getirdiği, yeni işyerlerinin açıldığı, Bayburt’a yapılan yatırımlar için çekicilik unsuru olduğu, Üniversite’nin her geçen gün geliştiği ve şehrin yaşam kalitesini yükselttiği sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde Akengin ve Kayı (2013) da Gazimagusa’da öğrenci sayısının kısa sürede hızlı bir şekilde artmasıyla şehrin yeni bir sosyo-ekonomik yapı kazandığını, özellikle şehir merkezi ile üniversite kampüsü arasında öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik kafeterya, kırtasiye, market, seyahat şirketi gibi faaliyetlerin, barınma ihtiyacını karşılamaya yönelik ev ve yurtların yoğunlaştığına dikkat çekmiştir. Buna karşın araştırmada üniversitenin gelişimi ve öğrenci sayısındaki artışla emlak kira ve fiyatlarının artışı, arsa ve binaların değerlendirilmesi ise karşımıza olumsuz bir etki olarak çıkmaktadır. Üniversitenin henüz yerel halka yeterince iş fırsatı sunmadığına ilişkin bir algının varlığı da dikkat çeken bir başka sonuçtur.

Araştırma sonuçlarına göre; katılımcıların üniversiteyle ilgili sosyo-kültürel boyuta yönelik algısı ile çevresel boyut arasında yüksek düzeyde pozitif yönde, sosyo-kültürel boyut ile ekonomik boyut arasında orta düzeyde pozitif yönde ve çevresel boyut ile ekonomik boyut arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki çıkmıştır. Bunun yanında çevresel boyut ile ikamet yılı arasında düşük düzeyde pozitif yönde ve çevresel boyut ile Bartın Üniversitesi etkinliklerine katılım durumu arasında düşük düzeyde negatif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır. Ekonomik boyut ile aylık gelir arasında düşük düzeyde pozitif yönde ve ekonomik boyut ile çalışma durumu arasında düşük düzeyde negatif yönde anlamlı ilişki vardır.

Bartın halkının, üniversiteden özellikle kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sunması için eğitim ve etkinlikler düzenlemesini ve bu çalışmalardan haberdar edilmeyi bekledikleri sonucuna ulaşmıştır. Bunun yanında araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile yeni lisans ve lisansüstü programların ve fakültelerin açılması da önemli bir beklenti olarak karşımıza çıkmaktadır. Bartın halkının şehrin gelişimine yönelik üniversiteden; etkinliklere destek olmasını, şehrin sorunlarına yönelik araştırma ve projeler yapmasını, planlı şehirleşmeye bilimsel destek sağlamanı bekledikleri ortaya çıkmıştır. Bu sonuçların alanyazın ile tutarlı olduğu görülmektedir (Goldstein, 2008; Porter, 2007; Rutten ve Boekema, 2009). Bunun yanında toplumda saygınlık ve tanınırlık kazanmanın yollarından biri sosyal sorumluluk projeleridir. Kurumsal sosyal sorumluluk projeleri toplumun sağlığını, güvenliğini, çevreyi ya da toplumun refahını iyileştirmeyi amaçlayan projelerdir (Ünlü, Uzunoğlu Bayçu ve Tuna, 2017). Üniversitelerin kurumsal olarak bu projeleri üretmesi ve desteklemesi halkın üniversiteye bakışını olumlu yönde etkileyecektir.

Bartın halkına göre, Bartın Üniversitesi’nin en güçlü yönleri; yeni kurulan bir üniversite olmasına rağmen hızlı gelişmesi, genç akademik personele sahip olması ve öğretim elemanı-öğrenci arasındaki iletişimin iyi olması ve ayrıca üniversitenin doğayla iç içe olmasıdır. Üniversitenin iyileşmeye açık yönleri olarak ise akademik kadrosunun güçlendirilmesi, kampüslerinin geliştirilmesi, etkinlik sayısının ve tanıtımın artırılması gerektiği ortaya çıkmıştır. Bartın Üniversitesi’nin kurum olarak

sürekli gelişmesi ve kalitesinin artırılması için, Bartın halkı; personelin nicelik olarak artırılması kadar liyakate de önem verilmesi gerektiği, kampüs inşaatlarının bitirilerek fiziki ve sosyal imkânlarının geliştirilmesi, özellikle tıp fakültesi gibi yeni fakültelerin ve iş imkânı sunan bölümlerin açılması, üniversite tanıtımının daha iyi yapılması, kapsamlı araştırma ve projelerin yapılması, eğitimin kalitesinin artırılması önerilerini sunmuştur.

Halkın üniversitenin şehre olan katkılarını fark edebilmesi ve desteklemesi için üniversitenin şehir ve üniversite arasındaki işbirliğini sağlayıcı stratejiler geliştirmesi, şehirde bulunan kurum, kuruluş ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içinde olması ve şehirdeki farklı grupların (kadınlar, engelliler, yaşlılar vb.) ihtiyaçlarına cevap verebilecek projeler geliştirmesi önemlidir. Araştırma sonuçları dikkate alınarak bundan sonra yapılacak çalışmalar için şu öneriler sunulmuştur:

- Üniversitelerin kuruluşundan bugüne stratejik planları ve faaliyet raporları incelenerek şehir-üniversite işbirliğine yönelik yapılan çalışmalar incelenebilir ve stratejiler geliştirilebilir.
- Bartın halkının eğitim ve sosyo-kültürel ihtiyaçları derinlemesine incelenerek belirlenen ihtiyaçlar doğrultusunda planlama ve çalışmalar gerçekleştirilebilir.
- Üniversitede şehre yönelik ar-ge çalışmaları yapılarak şehir-üniversite etkileşimi artırılabilir.

KAYNAKLAR

Acar, N. (2018), Şehrin üniversiteyi değerlendirmesi üzerine bir uygulama: Nevşehir örneği. *BMIJ (Business & Management Studies: An International Journal)*, 6(2), 449-465.

Akçakanat, T., Çarıkçı, İ., & Dulupçu, M. A. (2010). Üniversite öğrencilerinin buldukları il merkezine ekonomik katkıları ve harcama eğilimleri: Isparta 2003–2009 yılları örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22, 165-178.

Akengin, H., & Kaykı, A. (2013). Şehirleşme üniversite ilişkisine bir örnek: Gazimağusa. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 28, 501-525.

Altbach, P. G., Reisberg, L., & Rumbey, L. E. (2009). *Trends in global higher education: tracking an academic revolution; a report prepared for the UNESCO 2009 World Conference on Higher Education*. Erişim adresi: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000183219>

Arap, S. K. (2010). Türkiye yeni üniversitelerine kavuşurken: Türkiye’de yeni üniversiteler ve kuruluş gerekçeleri. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65(1), 1-30.

Boyacıoğlu, E. Z., & Oğuzhan, A. (2006). Yerli halkın üniversite algılaması: Trakya Üniversitesi örneği. *Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1-21.

Brockliss, L. (2000). Gown and town: the university and the city in Europe, 1200-2000. *Netherlands: Minerva*, 38(2), 147-170.

Ceyhan, M. S., & Güney, G. (2011). Bartın Üniversitesi’nin Bartın İli’nin ekonomik gelişimine 20 yıllık projeksiyonda katkılarının değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(2), 183-207.

Creswell, J. W. (2012). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (4th ed.). Boston, MA: Pearson.

Creswell, J. W. (2017). *Karma yöntem araştırmalarına giriş*. Çev. M. Sözbilir, S. Çelik, İ. H. Acar ve Y. Göktaş. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Çalışkan, Ş. (2010). Üniversite öğrencilerinin harcamalarının kent ekonomisine katkısı (Uşak Üniversitesi örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (31), 169-179.

Çatalbaş, N. (2007). Üniversite yerel ekonomi ilişkisinde kutuplaşma teorisi iyi bir model olabilir mi? *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 3, 90-101.

Çınar, R., & Emsen, Ö. S. (2001). Eğitim ve iktisadi gelişme: Atatürk Üniversitesi’nin Erzurum il ekonomisi ve sosyal yapısı üzerindeki etkileri. *Atatürk Üniversitesi İ. İ. B. F. Dergisi*, 15 (1-2), 91-104.

Erdil, E., Pamukçu, M. T., Akçomak, İ. S., & Erden, Y. (2013). Değişen üniversite sanayi işbirliğinde üniversite örgütlenmesi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 68 (2), 95-117.

Ergun, C. (2014). Üniversite ve kent ilişkisi üzerine görüşler: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 216-237.

Ergun, E. (2003). A.K.Ü. Bolvadin Meslek Yüksekokulu’nun Bolvadin’in sosyo-kültürel yapısına ve ekonomisine katkıları. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 5 (1), 63-78.

Goldstein, H. (2008). The ‘entrepreneurial turn’ and regional economic development mission of universities. *The Annals of Regional Science*, 44 (1), 83-109.

Goldstein, H. (2009). *What we know and what we don’t know about the regional economic impact of universities*. In: Varga A (ed) *Universities, knowledge transfer and regional development: geography, entrepreneurship and policy* (s.11-35). Edward Elgar, Cheltenham, UK; Northampton, MA, USA.

Goldstein, H. A., & Renault, C. S. (2004). Contributions of universities to regional economic development: A quasi-experimental approach. *Regional Studies*, 38 (7), 733-746.

Gönülaçar, Ş. (2014). *Kalkınma planları ve eğitim*. Erişim adresi: https://www.academia.edu/8310870/Kalk%C4%B1nma_Planlar%C4%B1_ve_E%C4%9Fitim

Görkemli, H. N. (2009). Selçuk Üniversitesi’nin Konya kent ekonomisine etkileri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 169-186.

Gürkaymak, M. R., & Kasımoğlu, M. (2004). Türkiye’de üniversite-komşu çevre etkileşimi: işbirliği için bir ön çalışma. *Amme İdaresi Dergisi*, 37 (3), 147- 162.

Hall, J. (2007). Entrepreneurship and economic progress. *Rev Austrian Econ*, 21 (2-3), 219-222.

Kaşlı, M., & Alpaslan, S. (2008). Üniversite öğrenci harcamalarının analizi ve bölge ekonomilerine katkılarını belirlemeye yönelik bir araştırma. *Yönetim ve Ekonomi*, 15 (2), 99-113.

Küçüker, E. (2008). *Kalkınma planları kapsamında yapılan eğitim planlarının analizi (1963-2005)*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.

OECD (2007). *Higher education and regions: globally competitive, locally engaged*. Paris: OECD Publishing. Erişim adresi: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264034150-en>

- OECD (2017). *Benchmarking higher education system performance: conceptual framework and data, enhancing higher education system performance*. OECD, Paris. Erişim adresi: <https://www.oecd.org/education/skills-beyond-school/Benchmarking%20Report.pdf>
- Öztürk, S., Torun, İ., & Özkök, Y. (2011). Anadolu'da kurulan üniversitelerin illerin sosyo-ekonomik yapılarına katkıları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (6), 145-158.
- Popli, S. (2005). Ensuring customer delight: a quality approach to excellence in management education. *Quality in Higher Education*, 11(1), 17-24.
- Porter, M. (2007). *Colleges and universities and regional economic development: a strategic perspective*. Forum for the Future Higher Education, Cambridge.
- Rutten, R., & Boekema, F. (2009). Universities and regional development. *Regional Studies*, 43 (5), 771-775.
- Sankır, H., & Demir Gürdal, A. (2014). Bülent Ecevit Üniversitesi'nin Zonguldak'a etkileri ve kentin üniversite algısı. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 4 (2), 90-98.
- Schartinger, D., Schibany A., & Gassler, H. (2001). Interactive relations between universities and firms: Empirical evidence for Austria. *The Journal of Technology Transfer*, 26, 255-268.
- Selçuk, N. G. (2012). Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin harcamalarının analizi ve Erzurum ekonomisine katkısı. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16 (3), 317-330.
- Şahbudak, E., & Öztürk, M. (2017). Üniversite-kent etkileşimi bağlamında Sivas'ta Cumhuriyet Üniversitesi algısı. *Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 41 (1), 45-62.
- Tatlı, H. (2014). Bingöl Üniversitesi öğrencilerinin Bingöl ekonomisine katkısı. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4 (7), 79-94.
- Temel, R., & Şeker, F. (2017). Yozgat ve sosyo-ekonomik kalkınma: Bozok Üniversitesi'nden beklentiler üzerine nitel bir araştırma. *İktisadiyat*, 1 (1), 249-287.
- Tuğcu, C. T. (Ağustos, 2004). Üniversitelerin yerel ekonomik faaliyet hacmine katkıları: Nevşehir örneği. 2. *Kayseri Ekonomi Sempozyumu*, Kayseri, 20-37.
- Uygun, M., Mete, S., Kara, F. Z., & Bağcı, H. (2016). Üniversitenin kente olan ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkilerine yönelik halk algısı. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8 (4), 66-85.
- Ünlü, S., Uzunoğlu Bayçu, S., & Tuna, Y. (2017). Üniversite-şehir etkileşimi sürecinde kurumsal sosyal sorumluluk projeleri: evde çocuk bakan kadınların eğitimi projesi örneği. *İletişim Fakültesi Dergisi*, 141-153. Erişim adresi: <https://docplayer.biz.tr/18396992-Universite-sehir-etkilesimi-surecinde-kurumsal-sosyal-sorumluluk-projeleri-evde-cocuk-bakan-kadınların-egitimi-projesi-orneği.html>
- Yılmaz, M. K., & Kaynak, S. (2011). Sosyo-ekonomik dönüşüm sürecinde üniversitelerin rolü ve yöre halkının üniversiteden beklentileri ile ilgili bir uygulama. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13 (4), 55-73.